

Семей қ. Мемлекеттік Медицина Университеті

Ішкі аурулар пропедевтикасы кафедрасы

Тақырыбы:

- 1. Стационардың егу, тану және т.б бөлімшелерінің эпидемияға қарсы тәртібі.**
- 2. Жоғары стерильді зона туралы түсінік. Жоғары стерильді зонада өзін ұстау ережесі.**

Орындаған: Аубакирова Г.
105 топ
Тексерген: Сагадиева М.М.

Жоспары:

- 1. Стационардағы негізгі құрылым
- 2. Күндізгі стационар
- 3. Жалпы гигиеналық шаралар
- 4. Дезинфекторлар
- 5. Жоғары стерильдік зона
- 6. Жоғары стерильді зонада өзін ұстау ережесі

Ауруханалар үнемі емдеуге және анықталған аурулары бар (мысалы, хирургиялық, терапиялық, инфекциялық, психотерапиялық және т.б) пациенттерді күтуге арналған.

Стационар аурухананың негізгі құрылымдық бөлігі болып табылады. Стационарда заманауи, диагностиканың күрделі тәсілдерін және емдеуді қажет ететін пациенттерді қабылдайды және емдейді, күту және басқа да мәдени-тұрмыстық қызметтерді көрсетеді.

Кез келген салалы стационардың құрылымы пациенттерді орналастыруға арналған палаталардан, шаруашылық бөлмесінен санитаралы бөлмелерден, арнайы бөлмелерден (емшара, емдеу-диагностикалық), сонымен қатар мейірбике бөлмесі, бөлімше меңгерушінің бөлмесінен тұрады.

Палаталардағы құрал-жабдықтар бөлімшенің саласына және санитарлы нормаға сәйкес келеді. Палаталар бір орынды немесе бірнеше орынды болып бөлінеді. Палаталарда төсектер (қалыпты немесе функциональды), төсек маңында тумбочкалар және орындық немесе үстел, пациенттің киімін ілетін шкаф, мұздатқыш, жуынатын орын бар. Төсектердің бас жағын қабырғаға жақындатады, төсектердің бір-бірінен ара-қашықтығы бір метрдей шамасында болады, себебі науқасты күтуге және оны каталкадан төсекке немесе төсектен каталкаға ауыстыру кезінде ыңғайлы болу үшін. Пациентпен бекеттегі мейірбикенің арасындағы байланыс сөйлесу құрылымы арқылы немесе жарықты сигнализацияның көмегімен жүзеге асады. Стационардың арнайы бөлімшелерінде әр бір төсек орталықтандырылған оттегі беруге және басқа да медициналық аппараттармен жабдықтаумен қамтамасыз етілген.

Күндізгі стационар

- **Күндізгі стационар** – бұл емделуші қысқа мерзімде емді алатын, жұмысты ұйымдастырудың қазіргі заман түрі. Осында емделушілер тәуліктік медициналық бақылауында болмай, денсаулықпен байланысты мәселелерін де шеше алады. Күндізгі стационарда емделушілер тек емдеу үшін қажетті уақыттың бір бөлігін өткізеді, ал үйде немесе жұмыста белсенді өмір сүруді жалғастырады.

ДНЕВНОЙ СТАЦИОНАР

Күндізгі стационарда мынадай

медициналық көмектер көрсетіледі:

- Жүрек – қан тамырлар жүйесі: стенокардия, артериалды гипертензия, жүрек жетіспеушілігі, миокард инфарктысынан кейін;
- Буын тамыр аурулары: буынның варикозды аурулары, созылмалы веноздық жетіспеушілік;
- тыныс алу мүшелерінің аурулары;
- асқазан-ішек трактілері: асқазан жарасы, холецистит;
- нерв жүйелері: орталық және перифериялық жүйке жүйесінің бұзылуы, созылмалы бас миының ишемиялық ауруы, бас сүйек ми жарақаты, полинейропатия, неврит, радикулит;
- ревматологиялық: остеоартрит, полиартрит;
- қант диабетінің асқынуы;
- бүйрек және зәр шығару жүйесі;
- алкогольді интоксикация кезіндегі инфузионды терапия жүргізу

Санитарлық тазалықтан өткізу бөлмесі:

- Түскен науқастарды санитарлық өңдеуден өткізеді бастың шашты бөлігі-педикулезге,тері-іріңді бөртпенің барлығына,қол мен аяқ таз ауруына тексеріледі.
- Жағдайына байланысты науқасқа гигиеналық ванна , душ немесе ең кірленген жерлердің ысушылық ұсынылады.Санитарлық тазалықтан өткізу бөлмесінде науқасты өңдеуден өткізуге арналған барлық құралдармен жабдықталуы керек:
- Жастықты тақтай кушетка, таза киім-кешекке арналған шкаф, кір киім кешекке арналған күбешелер санитарлық өңдеуге арналған құралдармен жабдықталған шкаф немесе үстел.

Жалпы гигиеналық шаралар

- Ішек-қарын ауруларымен зақымданудың фекальды-оральды механизмде зақымданудың негізгі санитарлы-гигиеналық шаралар жиынтығы алады: санитарлық және тағамдық заттарды қайта өңдеу, шығару, сақтау, халықты сапалы таза сумен қамтамасыз ету т.б.
- Ауа-тамшы жұқпалы ауруларда зақымданған аурудың енуінен ең мықты **механикалық (фильтр, арнайы респираторлар, маталы-мақталы маска)** сақтану болып табылады.
- Соған ұқсас шаралар:**бөлмелердің ауасын дезинфекциялау, ультрофиолетті сәулелендіру, дезинфектанттар, кан арқылы таралатынаурулардың тасымалдаушыларына әсер тигізу.** Тері арқылы жұғатын аурулардан сақтандыру шаралары: өнеркәсіп орындарында, тұрмыста санитарлы жағдайды жақсарту, моңша, шаштараз т.б.орындарда **санитарлы-гигиеналық тәртіпті сақтау.**
- **Дезинфекция** -потогенді тудырушыларды сыртқы орта объектілерінде физикалық, химиялық, механикалық заттар арқылы жою. Дезинфекциялауда қолданылатын көптеген препараттар адамдарға да, жануарларға да улы, сондықтан дезинфекциялық заттармен жұмыс істейтін адамдар арнайы киім киіп, жеке бас заттарымен сақталып, техникалық, қауыпсіздік бойынша практика өтуі тиіс.
- Сақтандыру дезинфекциясы көптеген мекемелерде, кәсіпорындарда, сумен қамтамасыз ету, канализация , мектеп, өнеркәсіп орындарында жиі жасалады.

Дезинфекторлар:

- **Хлорлы ак** – ақ құрғақ сарғыштау түстері бар, өткір хлорлы иісті. Суда толығымен ерімейді, бірақ белсенді хлор сұйықтыққа енеді. Жоғары бактерицидтік қасиетке ие. Екі түрлі маркаға ие: А(28-25-20%) және В(35-32-27%).
- **Хлорамин** – жеңіл хлор иісі бар ақ кристалданған ұнтақ, суда жақсы ериді. Әсіресе нейтрал және қышқыл ортада бактерицидтік қасиеті жоғары. Судың 0,1-5% ерітіндісі ретінде қолданылады.
- **Хлорофос** (малатон) – түссіз, сарғыш келген сұйықтық, суда жақсы ериді, иісі өткір, тек органикалық ерітінділер қатысында жақсы ериді. Оған 50% эмульсиялық концентрат және 4% дуст шығарылады. Суға 0,5-1% және 4% дустты қосып шыбын, маса, тарақан, биттерді жоюда, өлтіруде қолданылады.
- **Хлорофос** – кристалды зат, иіссіз. Буынаяқтыларға жақсы әсері бар. 5-6 мин. ннннемесе 2-3 сағаттан кейін салдары байқалады. Қалдықты әсер етуі 7-30 күнге дейін. 5-10% дуст не 0,5-3% ерітінді түрінде қолданылады.
- **ДДВФ** (дихлорофос) – түссіз не әлсіз сары түсті ұшатын сұйықтық.

- **Жоғары стерильді зона** деп ерекше стерильділік тәртіпті, асептика мен антисептиканы қажет ететін зоналарды айтамыз.

- **Стерилизация- тазалық шарасы болғандықтан, емхана, стационар, ондағы хирургиялық, әйелдер босану бөлімдері, процедуралық бөлімдері және әр бөлімге сай құрал-жабдықтары стерильді болуы керек.**
- **Ол онда емделетін науқастар денсаулығы үшін өте маңызды.**

Жоғары стерильді зонада өзін ұстау ережесі:

- арнайы киім: халат, маска, ауыстыратын аяқ-киім немесе дезинфекциялық ерітіндіде залалсызданған аяқ-киім, стерильді перчатка, т.б.
- тыныштық сақтау
- стерильденген инвентарларды қолмен ұстамау, т.б. Науқас түсер алдында палатадағы тумба, төсек, дәрет ыдысына арналған заттар дезинфекциялық ерітіндідегі дымқыл шүберекпен сүртіледі. Төсекке вегетативті қалыптағы кесте бойынша, камералы дезинфекциядан өткен төсек жабықтары төселінеді. Науқасқа жеке заттар бөлінеді, тиянақтап жуылады. Науқас жазылып шыққан соң дереу дезинфекцияланады.
- Рұқсатпен әр науқас өз бөлімінде гигиеналық душ қабылдай алады.
- Дене және төсек жамылғыларын 7-10 күнде 1 рет, кір болған жағдайда ауысытырылады.
- Науқастарға, келушілерге де көрші төсекке отыруға тиым салынады.
- Палатаның күніне кем дегенде 4 рет ауасы тазартылады.
- Бөлмені тазалау күніне 2 рет, 2 ыстық сабынды-содалы ерітіндіні немесе 2 пайыздық ыстық синтетикалық жуу құралының ерітіндісінің ылғалды тәсілін пайдалана отырып жүргізеді.

- *Стерилизация – бұл физикалық факторлар мен химиялық препараттар арқылы әсер ету жолымен микроорганизмдер мен олардың спораларын жою болып табылады.*

Стерилизациялау

түрлері

Физикалық

Химиялық

Механикалық

- Қайнату
- Ыстық бу
- Жоғары қысым
- Құрғақ ыстық

- Химиялық ерітінділер
- Химиялық қоспалар

- Филтрлеу

Қорытынды:

Әр түрлі аурухана орындарында стационардағы жұмыстар, емдеу ұжымдарындағы үрдістер және науқастарды қарау, әр түрлі ауруларды емдеу профилактикасы санитарлық тәртіпте негізгі роль атқарады.

Санитарлық тәртіптің қағидаларының бұзылуы әдетте мекемедегі тазалықтың бұзылуына, әр түрлі жәндіктердің таралуына әкеп соғады.

Палатадағы ауаның дұрыс тазаланбауы бактерияның көбеюіне; тамақ қалдықтарының сыртқа шығарылмауы тарақандардың көбеюіне; аурухана маңындағы қоқыстар шыбын – шіркейдің көбеюіне; тағамдар сақталуы тәртібінің бұзылуы кеміргіштердің пайда болуына әкеледі.

Қолданылған әдебиеттер:

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

- *С.Қ.Мұратбекова “Мейірбике ісінің негіздері”*
- *Клиникаға кіріспе-1 , оқу-әдістемелік құрал.*